

Charta hnutia Viera a Svetlo

Hnutie Viera a Svetlo sa zrodilo z túžby pomôcť ľuďom s mentálnym postihnutím a ich rodinám nájsť svoje miesto v Cirkvi a spoločnosti. To bolo hlavným cieľom organizovanej púte do Lurd na Veľkú noc v roku 1971. Medzi účastníkmi tohto katolíckeho podujatia bolo okolo 20 až 30 ľudí s protestantskou tradíciou.

Aby sa nestratili dary tejto púte, bolo potrebné, aby sa jej účastníci stali členmi spoločenstva, ktoré by spájalo ľudí s mentálnym postihnutím, ich rodičov a priateľov, najmä mladých ľudí. Po tejto udalosti, ktorá bola časom veľkého požehnanja, veľký počet spoločenstiev udržoval a prehľboval väzby, ktoré sa vytvorili medzi ich členmi. V priebehu rokov sa po celom svete vytvárali ďalšie spoločenstvá, ktoré sa vyvíjali v rôznych kresťanských denomináciach.

A tak od svojho počiatku si hnutie stále viac uvedomovalo svoje špecifické povolanie v rámci jednotlivých cirkví a v spoločnosti a tiež svoje ekumenické povolanie.

I. POVOLANIE HNUZIA VIERA A SVETLO

Viera a Svetlo je hnutie spoločenstiev. V srdci týchto spoločenstiev sú ľudia s viac alebo menej závažným mentálnym postihnutím, deti, dospievajúci alebo dospelí. Sú obklopení svojou rodinou a priateľmi, najmä mladými ľuďmi.

Hnutie Viera a Svetlo umožňuje ľuďom s mentálnym postihnutím spoznávať a využívať svoje dary a objavovať radosť z priateľstva.

Poznámka: Keď sa spomína termín človek s postihnutím, myslí sa tým vždy človek s mentálnym postihnutím. Tento termín sa používa v celom dokumente. V rôznych obdobiach a kultúrach môžu

existovať odlišnosti v jazyku. Každá krajina má vybrať taký termín, ktorý je všeobecne akceptovateľný z hľadiska prejavu úcty voči človeku s mentálnym postihnutím.

Hnutie Viera a Svetlo poskytuje rodičom oporu v ich skúškach a pomáha im lepšie si uvedomovať vnútornú krásu ich detí. Mnohí z nich sa potom stávajú zdrojom sily a pomoci pre iných rodičov, ktorí sú deptaní svojim utrpením a každodennými ťažkosťami.

Bratia a sestry ľudí s mentálnym postihnutím sú povolani uvedomiť si, že človek s postihnutím môže byť zdrojom života a jednoty; ak tento človek naruša ich život, môže ho tiež premieňať a skrášľovať.

Vďaka osobe s mentálnym postihnutím priatelia tiež dospievajú k pochopeniu, že jestvuje aj iný svet než svet súťaže, peňazí a materiálnych potešení: tí, ktorí sú slabí a zanedbávaní ich pozývajú do sveta, ktorý počúva, do sveta nehy, vernosti a dôvery.

Spoločenstvá nežijú spoločne, ale ich členovia sa stretávajú v pravidelných intervaloch a navzájom medzi sebou vytvárajú väzby, ktoré sa prostredníctvom zdieľania svojich ťažkostí a svojej nádeje neustále prehlbujú: spoločné prežívanie slávností, modlitby a Eucharistie a/alebo iných náboženských slávností. Každé spoločenstvo pozostáva približne z tridsať ľudí.

1. Spoločenstvo, ktoré sa stretáva

Na každom stretnutí má byť čas na to, aby sa ľudia spolu porozprávali a vypočuli jeden druhého. Dôležité je vytvoriť osobné vzťahy, v rámci ktorých objavujeme utrpenie a dary jeden druhého, kde sa učíme poznať toho druhého po mene. Zdieľanie v malých skupinkách umožňuje každému človeku aby sa vyjadril prostredníctvom slov alebo iných foriem komunikácie, napr. kresbou, modelovaním, pantomímou alebo gestami. Týmto spôsobom sa snažíme niesť si navzájom svoje bremená, povzbudzovať a podporovať sa a reagovať na potreby každého jednotlivca. Vďaka srdečnému a vernému priateľstvu stávame sa jeden pre druhého znakom Božej lásky.

2. Spoločenstvo sviatkov a osláv

Z dôverného priateľstva sa rodí radosť charakteristická pre spoločenstvo Viera a svetlo. To Boh nás pozýva na stretnutie a umožňuje nám objavovať to, čo nás spája: už nie sme osamotení. Pre stretnutia sú charakteristické okamihy radosti, keď spievame, tancujeme alebo sa spolu hostíme. Z času na čas nám deň oslavy umožňuje pozvať hostí, ktorých dojíma a udivuje schopnosť ľudí s mentálnym postihnutím vytvárať túto radostnú atmosféru. Počas osláv sa človek s mentálnym postihnutím často javí ako menej postihnutý než iní, lebo nie je zväzovaný konvenciami, snahou pôsobivo vystupovať ani sa nebojí, čo si druhí pomyslia. Ľudia s postihnutím prežívajú oveľa jednoduchšie prítomnú chvíľu; ich prostota a čistota ich prirodzene disponuje pre prežívanie slávností v spoločenstve.

Avšak v spoločenstve nesmieme zabúdať ani na tých, ktorí nie sú schopní zapojiť sa do oslavy a sú uzavretí vo svojom smútku a vo svojich obavách. Oni tiež majú miesto v srdci hnutia Viera a Svetlo. Potrebujú osobitnú pozornosť, aby mohli postupne spoznávať radosť srdca, ktorú nám priniesol Ježiš.

3. Spoločenstvo modlitby

Ježiš prišiel ohlásiť dobrú zvesť pre chudobných. Otec ich miluje. Ježiš daroval svoj život za ľudí. Živí ich svojim Telom. Preto osobné stretnutie a oslava majú svoje zavŕšenie v modlitbe, v zjednotení s Bohom a v slávení Eucharistie a/alebo iných náboženských slávností.

4. Spoločenstvo priateľstva a dôvery

Priateľstvo sa prehľbuje časom a prítomnosťou. V čase medzi mesačnými zhromaždeniami si členovia spoločenstva volia medzi spoločným trávením času v menších skupinách, alebo sa

stretávajú jednotlivo. Zdieľajú si navzájom svoje príbehy, obavy, sny, nádeje, modlitby, zábavu, službu, jedlo a iné aktivity, ktoré živia priateľstvo: je to čas vernosti, nazývaný tiež „štvrtý čas“.

5. Spoločenstvo zapúšťania koreňov a integrácie

Osoby s mentálnym postihnutím hrajú dôležitú úlohu v ľudskom spoločenstve, v spoločnosti a v cirkvách. Aby mohli uplatňovať svoje dary a rásť ako osoby, potrebujú naplno do nich patriť a podieľať sa na nich dávaním a prijímaním.

„...údy tela, ktoré sa zdajú slabšie, sú nevyhnutne potrebné. A údy tela, ktoré pokladáme za menej ušľachtilé, zaodievame s väčšou úctou ...“ (1 Kor. 12, 22-23)

Hnutie Viera a Svetlo sa veľmi stará o integrovanie svojich spoločenstiev a ich členov do aktivít cirkví, iných kresťanských spoločenstiev a farností.

Povolanie na zapúšťanie koreňov, ktoré má každý človek a každé spoločenstvo, nás vedie k objavovaniu aj nášho ekumenického povolania a poslania.

V súčasnosti majú spoločenstvá hnutia Viera a Svetlo svoje korene v rôznych kresťanských tradíciách: katolíckej, pravoslávnej, anglikánskej a protestantskej. Členovia spoločenstva najčastejšie patria do tej istej cirkvi, avšak v niektorých spoločenstvách sú členovia rôznych denominácií.

Kresťania rôznych denominácií sú povolaní nachádzať a prehlbovať vyjadrenie svojej viery a svojej lásky k Ježišovi v svojej vlastnej cirkvi. Na stretnutiach spoločenstva hľadajú spôsob ako spoločne oslavovať Boha, zjednotení ako bratia a sestry v Ježišovi Kristovi. Všetci z nich sú povolaní uznať a s radosťou oceniť pravé kresťanské hodnoty, ktoré majú svoj zdroj v ich spoločnom dedičstve.

Hnutie Viera a Svetlo verí, že človek, ktorý je slabý a postihnutý, sa môže stať zdrojom jednoty v spoločnosti a v cirkvách a tiež medzi cirkvami a národmi.

V rodinách rozjatrených starými nevyriešenými spormi často dôjde k zmiereniu na základe vážnej krízy. Vtedy sa zabúda na krivdy a negatívne pocity sa strácajú. Spoločný kríž pripravuje na zmŕtvychvstanie v znovunájdenej bratskej láske. To isté sa môže stať medzi kresťanmi rôzneho vyznania, ktorí sa zhromaždia okolo najslabšieho a najodvrhovanejšieho človeka, ktorého samotný život môže byť ohrozený.

Nedostatok pokory a prostoty srdca je vážnou prekážkou pre zjednotenie kresťanov. Ľudia s mentálnym postihnutím môžu samotným vyžarovaním svojej slabosti priviesť kresťanov rôznych vyznaní k blaženosti chudoby srdca a tým im umožniť znovu objaviť božieho Ducha.

II. INŠPIRÁCIA HNUTIA VIERA A SVETLO

1. Boh miluje každého človeka

Hnutie Viera a Svetlo sa zakladá na presvedčení, že každý človek s mentálnym postihnutím je plnohodnotnou osobou so všetkými právami ľudskej bytosti: predovšetkým právom byť milovaným, uznávaným a rešpektovaným pre seba samého, má mať právo voľby, právo na potrebnú pomoc pre rast vo všetkých oblastiach ducha i tela. Hnutie Viera a Svetlo je tiež presvedčené, že Boh rovnako miluje každého človeka, zdravého či postihnutého, a že Ježiš v ňom žije, aj keď to dotyčný človek ťažko môže vyjadriť. Hnutie Viera a Svetlo verí, že každý človek, aj ten najviac postihnutý, je povolaný prehlbovať svoj život v Ježišovi, prijímať všetko duchovné bohatstvo svojej cirkvi, sviatosti, liturgickú tradíciu atď... Je povolaný byť prameňom milosti a pokoja pre celé spoločenstvo ale aj pre cirkev a pre celé ľudstvo.

Hnutie Viera a Svetlo verí slovám sv. Pavla: „čo je svetu bláznivé, to si vyvolil Boh, aby zahanbil múdrych, a čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných.“ (1 Kor 1, 27)

2. Potreba spoločenstva

Každý človek, aj ten s najťažším postihnutím, potrebuje stretávať sa so skutočnými priateľmi, aby mohli spolu vytvárať srdečné prostredie, v ktorom by každý mohol rásť vo viere a v láske. Tí, ktorí prichádzajú do Viery a Svetla, aby sa tam stretli s ľuďmi s mentálnym postihnutím, majú vedieť prijímať od nich ich osobitné dary a deliť sa s nimi o svoje vlastné dary.

Pri stretnutí sa s veľmi vážne postihnutým človekom, ktorého slová a gestá sú ťažko zrozumiteľné alebo nie sú žiadne, prvou spontánnou reakciou býva odvrátenie pohľadu a útek. Táto reakcia sa objavuje často aj vtedy, keď sa nejedná o nepochopenie a strach ale odhaľuje tiež egoizmus a tvrdosť srdca. Na vytvorenie opravdivého a oslobodzujúceho vzťahu s ľuďmi s mentálnym postihnutím „sa musia naše kamenné srdcia zmeniť na srdcia z mäsa“. Iba Ježiš a Duch Svätý môže premeniť naše srdcia, aby boli schopné prijať úbohých a odmietaných ľudí a spoznať ich v celej ich ľudskej realite a duchovnej hĺbke. Táto premena uskutočnená v láske a cez lásku nám pomôže rozpoznať Ježišovu tvár v nás samých i v druhom človeku.

Na tejto ceste obrátenia a vernosti v láske nás svojim svedectvom vedie Mária. Mária a učeník, ktorého Ježiš miloval, ktorí boli prítomní pri Ježišovom utrpení, nám ukazujú cestu, ako prežívať tú istú milujúcu a vernú účasť s našimi priateľmi v spoločenstve. Mária nás ako starostlivá matka učí, ako spolu znášať ľudské utrpenie a ako žiť zo zmŕtvychvstania.

Spoločenstvo je napriek utrpeniu a práve skrze utrpenie miestom pokoja a radosti, pomáha nám objavovať dary, ktorými Boh obdaroval ľudí s mentálnym postihnutím: ich schopnosť prijímať a milovať, ich prostotu a ich odmietanie konvencií. V spoločnosti založenej na užitočnosti a moci, nemusia byť ľudia s postihnutím efektívni, ale majú zvláštny prorocký dar v oblasti srdca a nežnosti a v tom, čo určuje podstatu človeka. A tak tí, ktorí sú úbohí, hlásajú evanjelium nám ostatným.

3. Spreádzanie k hlbšej ľudskej zrelosti

Aby sme pomohli ľuďom s mentálnym postihnutím nájsť pokoj srdca, nádej a túžbu rásť, musíme sa na nich pozeráť vo svetle Evanjelia, ale zároveň porozumieť ich ľudským potrebám a utrpeniam a vedieť ako na ne reagovať. Na to treba postupne získavať ľudské skúsenosti a potrebné vedomosti. Tí, ktorí sú zaangažovaní v hnutí Viera a Svetlo sa musia stať kompetentnými v spôsobe ako sprevádzajú ľudí, ktorí trpia a majú ťažkosti.

III. AKTIVITY HNUTIA VIERA A SVETLO

1. Hnutie spoločenstiev

Viera a Svetlo je hnutie spoločenstiev. Podstatu tvoria vzťahy dôvery a priateľstva vytvárané medzi členmi spoločenstva, vzťahy, ktorých zdrojom je Ježiš, a ktoré v Ňom dosahujú svoje naplnenie.

2. Stretnutia a púte

Spoločenstvá Viery a Svetla môžu mať okrem pravidelných stretnutí veľa aktivít. Mali by vychádzať z potrieb a tvorivých schopností členov spoločenstva a Božej inšpirácie. Medzi tieto iniciatívy patria prázdninové tábory, duchovné obnovy a púte...

Na druhej strane niektoré spoločenstvá organizujú tábory a rôzne akcie pre ľudí s mentálnym postihnutím, aby ich rodičom umožnili oddýchnuť si.

Existujú určité aktivity, ktoré nepatria do oblasti pôsobnosti hnutia Viera a Svetlo: napríklad zakladanie alebo vedenie ústavov, domovov, škôl, pracovných dielní alebo „rekreačných stredísk“. Tieto prenechávame združeniam s primeranou kvalifikáciou, ktoré môžu byť inšpirované hnutím Viera a Svetlo.

3. Spolupráca s inými

Popri zachovávaní ducha a poslania hnutia Viera a Svetlo je potrebné, aby spoločenstvá hnutia Viera a Svetlo podľa možnosti čo najviac spolupracovali s inými združeniami a hnutiami, ktoré slúžia ľuďom s mentálnym postihnutím a ich rodinám.

4. Jedna svetová rodina

Spoločenstvá hnutia Viera a Svetlo na celom svete tvoria pobočky veľkej medzinárodnej rodiny. V rámci každého kontinentu, zóny, krajiny si navzájom pomáhame znášať svoje bremená, utrpenia a radosti. Solidarita je vyjadrená zdieľaním finančnej podpory pre život hnutia Viera a Svetlo a je aj zdieľaním dobrodenia svojich osobitných darov, svojho priateľstva, múdrosti, svojej skúsenosti a vernosti v modlitbe. Spoločenstvá sa snažia ako členovia jednej rodiny žiť v láske a jednote.

Charta bola navrhnutá na generálnom zhromaždení dňa 26. októbra 1980 (Lurdy). Bola prijatá dočasne na jednoročnú dobu pre skúmanie a zmenu zo strany národných koordinátorov. Charta bola jednomyselne prijatá generálnym zhromaždením v roku 1982 (Wertheby, Anglicko). Ďalšie zmeny boli prijaté generálnymi zhromaždeniami v roku 1984 (Rím), 1986 (Santo Domingo), 1990 (Edinburgh), 1994 (Varšava) a 1998 (Quebec).

Pre prijatie a zmenu charty je potrebných 75% hlasov.

Zmeny predstavené v tomto dokumente budú predložené na hlasovanie generálnemu zhromaždeniu, ktoré sa bude konať v Ríme v septembri 2002.